

Päikesepaneelide, kliimaseadmete ja teiste seadmete paigaldamine lamekatusese – mida on oluline silmas pidada?

Lamekatustele paigaldatakse üha rohkem päikesepaneele, kliimaseadmeid, ventilatsiooniseadmeid, antenne, reklaame, et muuta hooned energiatõhusamaks ja mugavamaks, funktsionaalsemaks. Sageli ei mõelda aga sellele, et katuse kaudu tehtud läbiviik on potentsiaalne riskikoht, kui seda ei tehta õigesti. Samuti võib jääda märkamata, et katuse üldine seisukord ei pruugi olla valmis seadmete paigaldamiseks.

Äripindadega kortermaja Tartus, Tähe tänaval

Renoveeritud kortermaja Tartus, Tähe tänaval

Tartu Ülikooli Delta keskus

Võru Tervisekeskus

Kagukeskus Võrus

Kortermajad Tartus, Kvarti tänaval

FOTOD: OÜ EVARI EHTITUS

Kas katus on valmis seadmete paigaldamiseks?

Enne seadmete paigaldamist lamekatusese tasub hinnata katuse üldist seisukorda ja valmisolekut.

Olulised aspektid on siinkohal:

- ◆ **kandevõime ja koormustaluvus:** päikesepaneelid, seadmed ja hooldusliikumine lisavad katusele lisakoormust. Vanem või amortiseerunud katus ei pruugi taluda täiendavat raskust ega seadmete kinnituste mõju;
- ◆ **katusekatte ja soojustuse seisukord:** kui katusekatte on pragunenud, vill on märgunud või katusekatte kulunud, võivad läbiviigud ja kinnitused tekitada täiendavaid lekkeohtusid;
- ◆ **katuse äravool ja kallete toimimine:** seadmed ja nende kinnitused võivad takistada vee äravoolu katusel, kui katus pole planeeritud arvestama seadmete paiknemisega;
- ◆ **garantiitingimused:** kui katusele kehtib garantii, tuleb seadmete paigaldamisel konsulteerida katuse ehitanud või seda hooldava ettevõttega, et paigaldus ei rikuks garantiitingimusi.

Mis on läbiviik lamekatusel?

Läbiviik on koht, kus katuse kaudu viiakse läbi kaabel, toru, ventilatsioon, antenn, konditsioneer või muu seade, mis vajab ühendust hoone sisemuse ja välise keskkonna vahel. Läbiviigu korrektne ehitus ja tihendamine on ülioluline katuse veepidavuse ja töökindluse säilitamiseks.

Miks on läbiviigud lamekatusese kriitilise tähtsusega?

- Katuse peamine ülesanne on kaitsta hoonet sademete, tuule ja külma eest. Mittekorrektne läbiviik katusel võib põhjustada
- ◆ **veekahjustusi ja lekkeid** – valesti tehtud läbiviik võib hakata vett sisse laskma ja kahjustada katuse konstruktsiooni ning soojustuskilhti;
 - ◆ **soojuskaod ja külmasillad** – ebakorrektselt tehtud läbiviikude kaudu võib tekkida soojuskadu, mis tõstab energiakulusid;
 - ◆ **kondenseerumine** – ebapiisava isoleerimise korral võib läbiviigu pindadel tekkida kondensaat ja sellest tingitud tilkumine;
 - ◆ **katuse tööea vähenemine** – lekked ja niiskuskahjustused lühendavad katuse eluiga ja toovad kaasa kallid remonttööd;

- ◆ **garantii kehtetuks muutumine** – valesti tehtud läbiviigud võivad rikkuda katusegarantii tingimusi.

Kuidas tagada läbiviikude ja seadmete paigalduse kvaliteet?

- ◆ **Hinda katuse üldist seisukorda enne paigaldust** – vajadusel telli katuse ülevaatus ja hinnang spetsialistilt, et ennetada hilisemaid kahjustusi;
- ◆ **kaasa katusespetsialist** – seadmete paigaldamist planeerides konsulteeri katuseehitaja või -hooldajaga;
- ◆ **kasuta kvaliteetseid materjale ja lahendusi** – läbiviikude puhul kasuta lahendusi, mis sobivad sinu katusekatte tüübiga (PVC, BS, EPDM);
- ◆ **tee hooldus ja järelkontroll** – pärast seadmete paigaldamist kontrolli üle läbiviigud ja katuse veepidavus.

Miks valida lamekatuse läbiviikude tegemisel partneriks Evari Ehitus?

Evare Ehitusel on üle 30 aasta kogemust lamekatuste ehitamisel ja hooldamisel. Pakume terviklahendusi, et päikesepaneelide ja teiste seadmete paigaldus katusele toimuks nii, et

- ◆ katuse veekindlus säilib;
- ◆ katuse tööiga ei lühene;
- ◆ läbiviigud on tuule- ja tormikindlad;
- ◆ anname tehtud tööle garantii.

Soovid seadmeid katusele, aga pole kindel, kas katus on selleks valmis?

Enne seadmete tellimist või paigaldamist võta meiega ühendust ja viime läbi tasuta esmase konsultatsiooni, et saaksid paigaldada seadmed oma katusele ilma lekete ja teiste muredeta.

Loe läbiviikude kohta lähemalt siit: evari.ee/labiviik.

Hendrik Türk
OÜ Evare Ehitus
Tel 5902 4761
E-post: hendrik@evari.ee

Metsaleht

Maalette lisa

18. detsember 2025 ♦ Nr 12 (312)

Raadamisvabade toodete määruse rakendamine lükkub edasi

◆ Detsembri alguses saavutatud kokkuleppe kohaselt lükkub Euroopa Liidu raadamisvabade toodete määruse (EUDR) rakendamine aasta võrra edasi, selle nõuded läksid väikestele ettevõtetele lihtsamaks.

AIN ALVELA
mi@maaleht.ee

Algselt pidi korra juba edasi lükatud määrus jõustuma käesoleva aasta lõpus. Saavutatud kokkuleppe kohaselt hakkavad EUDRis sätestatud kokkulepped suurtele ja keskmise suurusega ettevõtetele kehtima 30. detsembril 2026 ning mikro- ja väikeetevõtetele 30. juunil 2027.

Soov piirata raadamist kogu maailmas

Raadamisvabade toodete määrus EL 2023/1115 (EUDR – EU Deforestation Regulation) toob kaasa päritolu ja seaduslikkuse senisest põhjalikumalt tõendamise kohustuse. Seejuures tuleb tõendada, et ELi turule toodud või sealt eksporditud kaup (näiteks metsamaterjal) ei pärine metsamaalt, mille ostarve on hiljuti (pärast 31.12.2020) muudetud põllumajandusmaaks eesmärgiga kasvatada määruse reguleerimisalas olevaid saadusi (puit, veised, kakao, soja, õlipalm, kohv ja kautšuk).

Kes on puidu esmane turuletootja?

- ◆ Tehingu tüübist sõltub, kes on esmane puitmaterjali turuletootja.
 - ◆ Kui metsaomanik võõrandab metsaraieõiguse, on esmane turuletootja raieõiguse omandanud ettevõtte.
 - ◆ Kui metsaomanik ise korraldab raie ja müüb materjali saeveskile, siis on turuletootja metsaomanik. Määruse mõistes ei ole raieõiguse võõrandamine veel „turul kättesaadavaks tegemine“.
 - ◆ Turule viimine on esimene määruses nimetatud tootega (nt palk, raidmed, halupuud) tehtud tehing.
 - ◆ Metsaomanik võib deklaratsiooni metsaregistri EUDRi töölaual ise esitada, aga võib selleks volitada ka ettevõtet, kellele raieõiguse võõrandab.
- Allikas: määruse EL 2023/1115 viimased muudatused

Ennekõike hakkab puidu päritolu tõendamise kohustus lasuma metsaomanikul või metsa ülestootjal, kes raadamisvabade toodete määruse kohaselt on materjali esmane turuletootja. Foto: Ain Alvela

Et seda tõendada, peab ettevõtja (näiteks metsaomanik), kes soovib oma metsast raiutud puitu müüa, täita hoolsuskohustust ja seejärel esitada Euroopa Komisjoni infosüsteemi (TRACES NT) kaudu nn hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooni (HTD, Due Diligence Statement – DDS).

Töötlemata puit saab enne turule viimist külge unikaalse HTD viitenumbri, mis liigub tarneahelas tootega kaasa kuni esimese allavoolu ettevõtjani ehk tarneahela esimese ettevõteteni. Sel viisil toimub n-ö kahepoolne kontroll, et töötlemata puidu esmane turuletootja on hoolsuskohustuse täitnud ja esimene allavoolu ettevõtja (näiteks saeveski) selles veendunud.

Metsaregister aitab deklaratsiooni täita

Pole täpset infot, kui paljudele Eesti metsa- ja puidusektori ettevõtetele HTD täitmise kohustus laieneb. Selge on aga, et enamiku neist moodustavad alla 50 või 10 töötajaga väike- või mikroetevõtteid, kelle käive jääb etteantud piiridesse.

„Kohustuse täitmise eest jäävad vastutama eelkõige puidu turule tootja ja esimene ostja, kes peavad omavahel hoolitsema, et hoolsuskohustus saaks täidetud ehk ole-
mas oleks EUDRi deklaratsioon,“ selgitab kliiministeeriumi metsaosakonna juhataja Kristi Parro. „EUDR-number, mis puidule sel moel külge tuleb, sisaldab metsa-
korralduse andmeid ja näitab puidu päritolu koordinaate, kogust, puuliiki jmt.“

KRISTI PARRO

PANE TÄHELE!

Põllumajandus ja puidukasutus saavad juurde aruandluskohustuse

- ◆ ELi raadamisvabade toodete määrust (EUDR) tuleb suurtel ja keskmistel ettevõtetele rakendada alates 30.12.2026.
- ◆ Mikro- ja väikeetevõtteid peavad EUDRi kasutusele võtma alates 30.06.2027. Seejuures kehtivad neile lihtsustatud hoolsuskohustuse nõuded (ühikordne lihtsustatud deklaratsioon).
- ◆ Ühekordse lihtsustatud deklaratsiooni esitamise õigus madala riskiga riigis on määruse viimase muudatusettepaneku kohaselt võimalik vaid mikro- ja väike-primaarsetest ettevõtjatest tootjatel (nt põllumehed ja metsaomanikud). See ei kehti muudele mikro- ja väikeetevõtjatele, kes pole esmatootjad.

- ◆ Iga ettevõtja, sh metsaomanik, kes viib määruse kohaldumisaslasse kuuluva kauba ELi turule või ekspordib sealt, peab suutma tõendada, et see kaup või tooraine (nt puit) ei pärine raadatud metsamaalt või on raie aidanud kaasa metsade degradeerumisele.

ELile esitatakse turule tuues info kahe sortimendi kaupa (koodi alusel):

- ◆ 4401 – küttepuit palkidena, halgudena, okstena, haokubudena vm kujul; puitlaastud ja -pilpad; saepuru ja puidujäätmad, aglo-meeritud pakkudeks, briktideks, graanuliteks vms või agloomeerimata;
- ◆ 4403 – töötlemata puit, kooritud või koorimata, kantimata või jämedalt kantitud.

Keda raadamisvabade toodete määrus Eestis puudutab?

- ◆ 3400 on kokku metsamajandamise ja puidutöötlemisega tegelevaid ettevõtteid.
- ◆ 2200 on metsamajandamisega seotud ettevõtteid.
- ◆ 1800 on kokku mikro- (ca 1500) ja väikeetevõtteid (ca 300) ehk enamik ettevõtteid saab lihtsustatult deklareerida (üks deklaratsioon pikema aja ja koguse kohta). Mikroetevõtete alla võib lugeda ka erametsaomanikud, keda on Eestis üle 100 000.

Allikas: kliiministeerium